

Bake taldeen estrategia ezberdinak

■ Txema Urkijo Bakearen Aldeko Koordinakundeko buruzagiak eta Juanjo Perez Elkarri bake mugimenduko kideak, Maroñoko akor-

dioa oinarritzat hartuz, bake bidean harturiko estrategia ezberdinak berri eman digute.

Bakegintza eta gogoeta egin beharra

EGUNGO egoeran aipatzen denean Maroñon 1994ko urtarrilean bururatu zen gizarte erakundearen arteko elkarriketa prozesua, iruditzen zait ahanzturan galtzen direla orduan iragandako eta gaitututako zailtasun ikaragarriak. Horrela, inork ez du aitortzen, antza, mahaiaren inguruan eta debatean partaide izan ginela aski erakunde diferenteak eta —aurretik, bitartean eta batez ere ondoren izandako zenbait gertaera ikusirik— zenbaitentzat kontrajarriak.

MAROÑOKO azken agiria izan zen sinatzaileok lortu ahal izan genuen bateratasunaren destilatzea. 'Maroñoko izpirituaren' garrantzia, «biolentzia adierazpenak elkarriketa mekanismoez ordezkatzeko» helburuan laburbildua, behar bezala azpimarratu zuten orduan behatzaile eta komunikabideek; baina, harrigarria bada ere, erraz ahaztu zen.

Maroñokoaren ondoren bazirudien presaka egin behar zela aurrera, han lortutakoa, ailegaera puntu aski onargarri bat izan beharrean, debate prozesu baten hasiera bihurtu balitz bezala: debate teorikoa, ia laboratorikoa, hutsik egin gabe Euskal Herriko biolentzia arazoa konpontzeko giltzarria aurkitu behar zuena.

Halako planteamendu batekin, bai, bazuen zentzu bete adierazpen orokor horietatik —elkarriketa gatazka konpontzeko metodo izatearen aldeko deklarazioetatik— tresna horren definizio ahalik eta zehatzenerantz jais-teak.

BAINA Maroñoko prozesuan nabarmenak eta ez garrantzi gutxiak izan baziren han bildutako taldeen artean gatazkaren analisiko diferentziak, eta ezadostasun horiek eragotzi egin bazuten lortutakoa baino areagoko akordio bat, zer aldagai berri sor zitezkeen

hilabete banaka batzuetan zehaztasun handiagoko gaitan kontsentsua iristeko, gai horietan taldeen arteko diferentziak ezinbestean ageriago geldituko baziren?

BAKentzat argi zegoen prozesu hori bidegurutzean aukeratzera behartua zegoela: edo proposaturiko elkarriketaren ezaugarrietan sakontzeari uko egin behar zitzaion, partehartzaileen arteko adostasunari eustearren, gure helburuak mugatuz eta beste arlo batzuetara bideratuz, edo, aitzitik, borondateen gehiengoak bilduko zuen lan ildo bati eman behar zitzaion lehentasuna, talderen bat bazterrerak gelditzeko arriskuarekin ere.

Bistan da azken aukera hau izan zela talderik gehienek hautatutakoa, eta errespetu osoz, nahiz ez ados egon, BAKek onartu egin zuen erabakia, baztertu gabe beste gai batzuei helitzean elkarriketa prozesuetan parte hartzea.

Horixe izan da gertatu dena; hortaz, ez BAKek abandonatu zuen, ez bota gintuzten. Prozesuaren berezko dinamikaren ondorio logiko besterik ez zen izan.

EGUN, hurbileneko koiuntura azterturik, gure planteamendua egokia izan zela berresten dugu. Gizarte mugimendu bezala, gizarte zibilaren baitan

lan egiten dugun erakunde bezala, hor proiektatzen saiatu behar dugu Maroñoko izpirituarekin bat datozen jardura eta jokabideak, eta ez helburutzat hartu gizarteari eskaini behar diogula balizko formula bat egungo biolentzia egoera gainditzeko, bitartean baldin bada Maroñoko akordioa sinatu zuten erakundeetaren batek egindako deialdietan erasotzen dienik izpiritu harekin bat etorri ziren beste mugimendu batzuetako pertsonak.

Inor gutxi ulertuko luke BAKek xede jakinen baten aldeko (kasu honetan Aldaia askatzeko) manifestazio edo kontzentrazio bake-tzuetarako deia egiten duen egun berean eta erantzuneko deialdi paraleloak gertatzen direnean —horietakoren bat lazo urdina daramatenentzako erasotzailea—, bi erakundeek, Amnistiaren Aldeko Batzordeak eta BAKek, jendaurrean dokumentu bat aurkeztea elkarriketari buruz, zenbaitek Euskal Herrian Bakea erdiesteko funtsezkotzat jotzen duten tresnari buruz.

Uste dut benetan gogoeta egin behar dugula gaurko egoeraz, berehalakoaz, gure jarrerak eta are gure isiluneek sorturikoaz, eta hortik atera, denok elkarrekin ahal bada, dagozkion ondorioak.

TXEMA URKIO

BAKEAREN ALDEKO
KOORDINAKUNDEKO KIDEA (BAK)
● Erredakzioan itzulia

Joxean 95

Kontsentsuaren garrantzia

BAKEAREN eta giza esku bideen defentsan lanean dihardugun taldeok, Maroñon sinatu genuen lehen akordioa. Hasierako prozesu hartan, gatazkaren interpretazio ezberdinak eta konponbiderako proposamenetan eman genituen ahalegin gehientsuenak.

Ordutik hona ez da gutxi aurreraturakoa. Bazterketa politiko, irtenbide polizial eta elkarriketaren aurkako estrategietatik, irtenbide elkarriketatuaren defentsa publikora pasa gara.

MATIZAZIOAK gora-behera, gatazka politikoaren errekonozimendua, partaide eta edukiei buruzko bazterketarik gabeko elkarriketa edo negoziazio politiko eta kontsentsu, egoera edo marku politiko berrien beharra aldarrikatzera datoz gero eta zehaztasun gehiagorekin alderdi politiko gehien-

tsuenak.

Kontsignatik edukietara igarotzen ari gara. Gatazka bere izaera errealean kokatu eta iraunarazten duten arrazoiak transformatzeko oinarri gero eta sendoagoak eraikitzen.

Une honetan gatazkaren irtenbide elkarriketatuaren defentsa hutsa egitea denbora galtzea da. Elkarriketa edukiz bete beharra dago. Zertarako hitz egin, nortzuk, zertaz eta zein baldintzarekin da aurrerantzean sakondu beharrekoa.

Horretan saiatzen ari gara behintzat elkarriketaren akordioa hitzartu genuen zazpi taldeok. Hitzetik ekintzara pasatu beharra dago.

Kontsigna eta planteamendu abolutistek sakoneko arrazoiak garapenari utzi behar diote bidea.

UNE HONETAN elkarriketa —eta

gatazka bera— ukatzea bezain antzua 'autodeterminazioa?', 'presoak kale-ara?' edo 'Nafarroa Euskadi da?' kontsignak oihukatzea da. Elkarriketa aldarrikatzea eta gatazka mantentzen duten sakoneko arazoak konpontzeko borondate zintzoa ez adieraztea antzua den bezala, hain zuzen ere.

Transformazio sakon baterako oinarritzeko klabeak gero eta kokatuagoak egonik, benetako demokrazia, justizia eta askatasunean oinarritutako bakea lortzeko borondatea eta bitartekoak adierazi eta jartzean datza oraingo erronka nagusia.

ETA testuinguru honetan erantzukizun handia dugu gizarte mugimenduok. Biolentzia politikoaren kondenan oinarritutako estrategiak elikatzen jarraitzea bakea oztotatzea da une ho-

netan. Gatazkaren altuera honetan inork ezin du onaren eta txarraren arteko lekiorik egin. Eta giza eskubide indibidualen defentsa zorrotzak ezin dezake inolaz ere eskubide kolektiboaren eztabaida alde batera utzi. Hori da hain zuzen ere mugimendu pazifistak gainditu beharreko oinarritzeko urratsa.

Altsasun oinarri sendoa eraiki genuen. Malgutasuna eta imajinazioa behar dugu aurrerantzean falta direnak zentzuaren ibilbidera hurbilartzeko. Eta hor denok dugu erantzukizuna, edo egunerokotasunaren eta jorratutakoaren koherentzia eta zuzentasunean adieraziz.

JUANJO PEREZ

ELKARRI-KO KIDEA